

Suvestinė redakcija nuo 2019-08-27

Įsakymas paskelbtas: TAR 2017-07-31, i. k. 2017-12845

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTRAS

**ĮSAKYMAS
DĖL ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO DIDINIMO
2017-2019 METŲ VEIKSMŲ PLANO PATVIRTINIMO**

2017 m. liepos 7 d. Nr. 1-181
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės Energijos išteklių ir energijos efektyvaus vartojimo stebėsenos tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. kovo 30 d. nutarimu Nr. 332 „Dėl Energijos išteklių ir energijos efektyvaus vartojimo stebėsenos tvarkos aprašo patvirtinimo“ nuostatomis,

t v i r t i n u Energijos vartojimo efektyvumo didinimo 2017–2019 metų veiksmų planą (pridedama).

Energetikos ministras

Žygimantas Vaičiūnas

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos energetikos ministro
2017 m. liepos 7 d. įsakymu Nr. 1-181

ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO DIDINIMO 2017–2019 METŲ VEIKSMŲ PLANAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo 2017-2019 veiksmų planas (toliau – Veiksmų planas) parengtas vadovaujantis Energijos išteklių ir energijos efektyvaus vartojimo stebėsenos tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. kovo 30 d. nutarimu Nr. 332 „Dėl Energijos išteklių ir energijos efektyvaus vartojimo stebėsenos tvarkos aprašo patvirtinimo“, nuostatomis. Plane naudojama informacija iš Lietuvos Respublikos teisinės bazės, apimančios energijos vartojimo efektyvumo didinimo valstybinio valdymo, reglamentavimo ir priežiūros teisinius pagrindus.

2. Veiksmų plane aprašomos reikšmingos energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemonės ir jų sutaupyta energijos kiekis, kad būtų pasiektas nacionalinis energijos vartojimo efektyvumo tikslas.

3. Veiksmų plane pateikiamas Lietuvos Respublikos energijos taupymo tikslas, šiam tikslui siekti patvirtintų arba numatomų patvirtinti efektyvumo politikos priemonių, kurių vienas iš rezultatų – galutinės energijos taupymas, aprašymas, pagal kiekvieną efektyvumo politikos priemonę (ar jų derinį) sutaupyta galutinės energijos kiekis ir, kiek jos numatoma sutaupyti iki 2020 metų, taikomos matavimo ir (arba) apskaičiavimo metodikos, naudojamos sutaupyta energijos kiekiui apskaičiuoti, aprašymas, energijos vartojimo audito ir energijos vadybos sistemos aprašymas.

4. Veiksmų plane naudoti Lietuvos statistikos departamento, valstybės institucijų, įgyvendinančių ar planuojančių įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemones, kitų institucijų pateikti duomenys. Veiksmų plane aprašomos energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemonės:

- 4.1. mokesčiai ir akcizai degalams;
- 4.2. daugiabučių namų atnaujinimas;
- 4.3. viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimas;
- 4.4. energijos vartojimo auditai pramonės įmonėse;
- 4.5. susitarimai su energijos tiekėjais dėl vartotojų švietimo ir konsultavimo;
- 4.6. susitarimai su energetikos įmonėmis dėl energijos sutaupymo;
- 4.7. katilų keitimas namų ūkiuose;
- 4.8. mažos galios atsinaujinančių išteklių energiją naudojančių technologijų, skirtų elektros energijos gamybai namų ūkių reikmėms, įrengimas.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [1-273](#), 2018-10-08, paskelbta TAR 2018-10-09, i. k. 2018-15967

II SKYRIUS NACIONALINIŲ ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO DIDINIMO TIKSLŲ IR NUMATOMŲ SUTAUPYTI ENERGIJOS KIEKIŲ APŽVALGA

PIRMASIS SKIRSNIS LIETUVOS RESPUBLIKOS ORIENTACINIS ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO TIKSLAS

5. Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XI-2133 „Dėl Nacionalinės energetinės

nepriklausomybės strategijos patvirtinimo“, Lietuva yra iškėlusį tikslą energetinio efektyvumo didinimo srityje iki 2020 metų siekti kiekvienais metais po 1,5 proc. didinti energijos vartojimo efektyvumą ir pasiekti 740 tūkst. tne galutinės energijos sutaupymus iki 2020 m.

6. Darant energijos poreikių 2020 metais prognozę, įvertinti faktiniai pirminės ir galutinės energijos poreikiai 2015 metais, taip pat atsižvelgta į pagrindinius energijos vartojimui ateityje darančius įtaką faktorius:

6.1. Bendrojo vidaus produkto (toliau – BVP) augimą ir nuo to priklausantį energijos suvartojimo augimą (atskiruose sektoriuose). Vertinant BVP augimą, daroma prielaida, kad BVP vidutiniškai per metus iki 2020 metų augs po 3 procentus. Tokiu būdu Lietuvos BVP 2020 metais sudarys 112 procentų 2016 metų BVP lygio. Vertinant gyventojų skaičiaus kitimo tendencijas, daroma prielaida, kad 2020 metais Lietuvoje gyvens 95 procentai 2015 gyvenusių žmonių skaičiaus. Taigi, tikėtina, kad vienam Lietuvos gyventojui 2020 metais tenkanti BVP dalis bus 24 procentais didesnė nei 2015 metais.

6.2. Gyventojų skaičiaus kitimą ir nuo to priklausantį energijos vartojimo kitimą (atskiruose sektoriuose).

7. Taip pat įvertinta ir galutinio energijos poreikio skirtinguose ūkio sektoriuose priklausomybė nuo BVP augimo ir gyventojų skaičiaus kitimo (žr. 1 lentelę). Atskirai įvertinta – kaip auga arba mažėja elektros energijos poreikis skirtinguose sektoriuose, augant BVP arba kintant gyventojų skaičiui ir atskirai – kaip keičiasi šiluminės energijos ir galutinis kuro suvartojimas skirtinguose ūkio sektoriuose.

1 lentelė. Galutinio energijos poreikio skirtinguose ūkio sektoriaus priklausomybė nuo BVP augimo ir gyventojų skaičiaus kitimo

	BVP augant po 3 procentus kasmet	Gyventojų skaičiui sumažėjus 1 procentu
Pramonė, statyba, žemės ūkis	+2,25	-0
Paslaugų sektorius	+1,05	-0,2
Transportas	+0,9	-0,2
Namų ūkiai	+0,15	-0,5

8. Taikant aukščiau priimtas prielaidas ir įvertinus faktinius galutinės energijos suvartojimo 2015 metų duomenis (4822,9 ktne), įvertinamas bendras galutinis energijos poreikis Lietuvoje ateityje. Tai yra bendro galutinio energijos poreikio prognozė, nevertinant energijos taupymo priemonių įtakos.

9. Galutinio energijos poreikio prognozė, nevertinant energijos taupymo (energijos efektyvumo didinimo) priemonių įtakos 2020 metais yra 4903 ktne.

ANTRASIS SKIRSNIS

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGIJOS TAUPYMO TIKSLAS

10. Remiantis Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymu (toliau – Efektyvumo įstatymas) nustatytas privalomas Lietuvos Respublikai sutaupyti energijos kiekis yra 11,674 TWh galutinės energijos. Šis kiekis lygus nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. sausio 1 d. kiekvienais metais sutaupytų energijos kiekių, pagal Lietuvos statistikos departamento pateiktą statistinę informaciją atitinkančių 1,5 procento nuo 2010–2012 metų suvartotos galutinės energijos vidurkio, sumai ir jis sumažinamas ne daugiau kaip 25 procentais tokiu būdu:

10.1. Keičiant šias procentines vertes: 2014–2015 metais – 1 procentas, 2016–2017 metais – 1,25 procento; ir (arba)

10.2. Neįtraukiant parduoto energijos kiekio, panaudoto Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo 1 priede nurodytose veiklose, kurioms reikalingi leidimai išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas; ir (arba)

10.3. Įvertinant energijos gamybos taikant didelio naudingumo kogeneracijos būdą proceso metu ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių, įdiegtų energijos perdavimo, skirstymo ir tiekimo sistemose, sutaupyta energijos kiekį; ir (arba)

10.4. Įvertinant dėl energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių, įdiegtų nuo 2008 m. gruodžio 31 d., sutaupyta energijos kiekį.

11. Į energijos taupymo tikslo apskaičiavimą neįtraukiamas visas galutinės energijos suvartojimas transporto sektoriuje.

12. Bendras pagal priemones sutaupytas energijos kiekis iki 2020 metų, skaičiuojant suminiu metodu, yra 3 731 GWh, tai sudaro 32 proc. nuo 11,67 TWh privalomos sutaupyti energijos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-273](#), 2018-10-08, paskelbta TAR 2018-10-09, i. k. 2018-15967

Nr. [1-237](#), 2019-08-20, paskelbta TAR 2019-08-26, i. k. 2019-13463

III SKYRIUS ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO DIDINIMO POLITIKOS PRIEMONĖS

PIRMASIS SKIRSNIS MOKESČIAI IR AKCIZAI DEGALAMS

13. Remiantis Statistikos departamento pateiktais duomenimis 2015 m. Lietuvoje buvo sunaudota apie 1519,8 mln. litrų dyzelino, 272,8 mln. litrų benzino ir 229,7 mln. litrų suskystintų naftos dujų. Lietuvoje degalams buvo taikytas 21 proc. pridėtinės vertės mokestis, t. y. 6 procentiniais punktais didesnis nei Europos Sąjungos nustatytas 15 proc. minimalus dydis. Taip pat benzinui taikytas akcizas 21 proc. (+0,07 euro/l) viršijo nustatytą Europos Sąjungos minimalų akcizo dydį benzinui, o akcizas suskystintoms naftos dujoms yra 243 proc. (+0,09 euro/l) didesnis už Europos Sąjungos minimalų akcizo dydį suskystintoms naftos dujoms.

14. Susumavus didesnių mokesčių ir akcizų įtaka galima teigti, kad benzino kaina buvo 15 proc., dyzelino – 5 proc., o suskystintų naftos dujų – 30 proc. aukštesnės dėl didesnių mokesčių ir akcizų nei numatyta Europos Sąjungoje (žr. 2 lentelę). Kainų elastingumo dydžiai benzinui -0,58, dyzelinui ir suskystintoms naftos dujoms atitinkamai -0,25 ir -0,26 paimti iš Europos Komisijos užsakymu kompanijos Europe Economics atliktos Nacionalinių finansinių priemonių ir metodologijų, skirtų įgyvendinti Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos 7 straipsnį, vertinimo ataskaitos (Europe Economics, 15 December 2016, Evaluation of Fiscal Measures in the National Policies and Methodologies to Implement Article 7 of the Energy Efficiency Directive).

2 lentelė. Degalų kainos ir taikomų mokesčių skirtumai

Rodikliai	Metai	Degalai			Vienetai
		Dyzelinas	Benzinas	Suskystintos naftos dujos	
Suvartojimas	2014	1400	268	241	mln. litrų
Kainos Δ		5	14	28	%
PVM Δ		6	6	6	%
Akcizo Δ		0	21	243	%
Suvartojimas	2015	1520	273	230	mln. litrų
Kainos Δ		5	15	30	%
PVM Δ		6	6	6	%
Akcizo Δ		0	21	243	%

15. Atsižvelgiant į Lietuvoje parduotų degalų (benzino, dyzelino ir suskystintų naftos dujų) kiekį ir paklausos elastingumą bei įvertinus kitų šalių (Švedijos, Ispanijos, Vokietijos ir Estijos) patirtį skaičiuojant mokestinių energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių įtaką degalų

suvartojimui, apskaičiuota, kad 2015 metais dėl kurui taikytų didesnių mokesčių ir akcizų buvo sutaupyta 421,5 GWh energijos. Priemonės gyvavimo laikotarpis 1 metai. Sutaupytos energijos kiekis pagal šią priemonę 2014 m. sudarė 374 GWh. Įskaičiuojant 2014 metus, bendras sutaupytas energijos kiekis pagal šią priemonę 2014–2015 metais yra 795,5 GWh.

ANTRASIS SKIRSNIS DAUGIABUČIŲ NAMŲ ATNAUJINIMAS

16. Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugsėjo 23 d. nutarimu Nr. 1213 „Dėl Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos patvirtinimo“ (toliau – Daugiabučių atnaujinimo programa). Daugiabučių atnaujinimo programos paskirtis – skatinti daugiabučių namų, pastatytų pagal galiojusius iki 1993 metų statybos techninius normatyvus, savininkus atnaujinti (modernizuoti) daugiabučius namus, kad didėtų energinis jų naudingumas, ir sudaryti sąlygas tai atlikti. Šiluminės energijos sąnaudos daugiabučiuose namuose, pastatytuose pagal galiojusius iki 1993 metų statybos techninius normatyvus – apie 5 000 GWh per metus.

17. Daugiabučių atnaujinimo programos tikslas – iki 2020 metų pabaigos sumažinti šiluminės energijos (kuro) sąnaudas daugiabučiuose namuose, pastatytuose pagal galiojusius iki 1993 metų statybos techninius normatyvus, ne mažiau kaip 20 procentų, tai yra skaičiuojamąsias metines šiluminės energijos (kuro) sąnaudas šiuose namuose iki 2020 metų pabaigos sumažinti ne mažiau kaip 1 000 GWh per metus, anglies dioksido išmetimus į atmosferą – ne mažiau kaip 230 tūkst. tonų per metus, palyginti su 2005 metais.

18. Daugiabučių atnaujinimo programos uždaviniai, skirti tikslui pasiekti:

18.1. 1 uždavinys – užtikrinti Daugiabučių atnaujinimo programos reikalavimus atitinkančių daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektų finansavimą ir įgyvendinimą – teikti lengvatinius kreditus ir kitą įstatymų nustatytą valstybės paramą butų ir kitų patalpų savininkams, skatinti butų ir kitų patalpų savininkų iniciatyvą įgyvendinti energiją taupančias priemones;

18.2. 2 uždavinys – plėtoti visuomenės informavimą, švietimą ir mokymą pastatų energinio naudingumo didinimo, jų atnaujinimo (modernizavimo), energijos taupymo klausimais.

19. Įgyvendinat 1-ąjį uždavinį, iki 2020 metų pabaigos bus:

19.1. įgyvendinta 4000 daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektų, finansuojamų pagal Daugiabučių atnaujinimo programą ir kitas valstybės remiamas ar savivaldybių patvirtintas programas (nuo 2005 metų);

19.2. įgyvendinta 10000 energiją taupančių priemonių daugiabučių namų bendrojo naudojimo objektų valdytojų ir gyventojų iniciatyva.

20. Įgyvendinant 2-ąjį uždavinį, iki 2020 metų pabaigos:

20.1. 90 proc. pagerės gyventojų informuotumas;

20.2. 60 proc. padaugės ketinančiųjų dalyvauti įgyvendinant Daugiabučių atnaujinimo programą arba savarankiškai diegti energijos taupymo priemones.

21. Daugiabučių atnaujinimo programos įgyvendinimą koordinuoja Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija (toliau – Aplinkos ministerija). Aplinkos ministerijos duomenys apie 2014–2016 metų laikotarpiu įgyvendintų priemonių rezultatus pateikiami 3 lentelėje. Pastatų atnaujinimo priemonių gyvavimo laikotarpis yra 25 metai. Bendras pagal šias priemones sutaupytas energijos kiekis iki 2020 metų, skaičiuojant suminiu metodu, yra 2198,7 GWh.

3 lentelė. Aplinkos ministerijos administruojamų priemonių rezultatų suvestinė

Programos/Priemonės pavadinimas	Energijos sutaupymai, GWh		
	2014	2015	2016
Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programa	25,26	138,02	208,07
Daugiabučių namų atnaujinimas pirmiausia didinant jų energijos vartojimo efektyvumą	12,31	6,44	5,65*
Energijos sutaupymai, viso	37,6	144,5	213,7

* Preliminarūs duomenys

22. Remiantis Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registre įregistruotų statinių apskaitos duomenimis, 2017 m. sausio 1 d. iš visų įregistruotų butų (826613 butų) 95,6 proc. (790561 butas) priklausė fiziniams asmenims. Absoliuti dauguma butų nuosavybės teise priklauso fiziniams asmenims, todėl nėra poreikio atskirai reglamentuoti investicijų į energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės nuomininkams ir nuomotojams ar kaštų ir naudos pasidalijimo.

TREČIASIS SKIRSNIS

VIEŠŪJŲ PASTATŲ ENERGINIO EFEKTYVUMO DIDINIMAS

23. Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programa (toliau – Viešųjų pastatų programa), patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 26 d. nutarimu Nr. 1328 „Dėl Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos patvirtinimo“. Siekiant, kad kasmet būtų renovuojama mažiausiai 3 proc. bendro valstybei nuosavybės teise priklausančių ir jos naudojamų šildomų ir (arba) vėsinamų viešųjų pastatų patalpų ploto, Lietuvos Respublikos Vyriausybė tvirtindama Viešųjų pastatų programą nustatė šiuos tikslus:

23.1. iki 2020 metų atnaujinti 700 tūkst. kv. metrų viešųjų pastatų ploto, iš jų Valstybei nuosavybės teise priklausančių viešųjų pastatų ploto – 470 tūkst. kv. metrų (atsakinga institucija – Lietuvos Respublikos energetikos ministerija); Savivaldybėms nuosavybės teise priklausančių viešųjų pastatų ploto – 230 tūkst. kv. metrų (atsakinga institucija – Aplinkos ministerija);

23.2. iki 2020 metų sutaupyti 60 GWh metinės pirminės energijos atnaujintuose viešuosiuose pastatuose.

24. Viešųjų pastatų programa nustato pagrindinį reikalavimą pastatų atnaujinimui, t. y. pastatas po atnaujinimo turi pasiekti ne mažesnę kaip C pastato energinio naudingumo klasę. Viešųjų pastatų programa finansuojama Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų, Europos struktūrinių investicijų fondų, tarptautinių organizacijų, privačių investuotojų ir kitų šaltinių lėšomis.

25. Viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektai įgyvendinami taikant energijos taupymo paslaugų teikėjo¹ (ETPT) modelį, skiriant gražinamąją subsidiją, taikant finansines priemones, teikiant subsidijas arba naudojant šių priemonių derinius. Duomenys apie 2014–2016 metų laikotarpiu viešuosiuose pastatuose įgyvendintų energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos programų rezultatus pateikiami 4 lentelėje. Pastatų atnaujinimo priemonių gyvavimo laikotarpis yra 25 metai. Bendras pagal šias priemones sutaupytas energijos kiekis iki 2020 metų, skaičiuojant suminiu metodu, yra 938,3 GWh.

4 lentelė. Viešuosiuose pastatuose įgyvendintų energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos programų rezultatų suvestinė

Programos/Priemonės pavadinimas	Energinis sutaupymas, GWh		
	2014	2015	2016
Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programa/ antrasis uždavinys – Savivaldybės viešieji pastatai	-	-	-
Švietimo įstaigų pastatų atnaujinimas (modernizavimas), sumažinant energijos suvartojimo sąnaudas	-	6,63	9,33
Visuomeninės ir gyvenamosios paskirties pastatų atnaujinimas (modernizavimas), sumažinant energijos suvartojimo sąnaudas	-	0,12	0,14
Aukštųjų mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų	-	-	162,04

¹ Lietuvoje nėra energijos taupymo paslaugų teikėjų sąrašo ir sąsajos, kurioje jie gali pateikti informaciją, interneto svetainėse

bendrabučių atnaujinimo (modernizavimo) programa			
Viešosios paskirties pastatų renovavimas nacionaliniu ir regioniniu lygiu	4,73	1,19	-
Energijos sutaupymai, viso	4,73	7,94	171,5

KETVIRTASIS SKIRSNIS ENERGIJOS VARTOJIMO AUDITAI PRAMONĖS ĮMONĖSE

26. Lietuvoje Europos Sąjungos struktūrinės paramos ir biudžeto lėšomis yra remiamos pramonės įmonės, siekiančios atlikti energijos vartojimo auditą ir diegti audito ataskaitoje rekomenduojamas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones. 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioriteto įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2014 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. 4-933 „Dėl 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioriteto įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo plano ir Nacionalinių stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašo patvirtinimo“, patvirtinta veiksmų programos 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ įgyvendinimo priemonė Nr. 04.2.1-LVPA-K-804 „Auditas pramonei LT“.

27. Priemonės Nr. 04.2.1-LVPA-K-804 „Auditas pramonei LT“ remiama veikla – energijos vartojimo audito atlikimas pramonės įmonėse, o finansavimo forma – negražinamoji subsidija. Pretenduoti į Europos Sąjungos paramą pagal šią priemonę gali pareiškėjai:

27.1. labai mažos, mažos ir vidutinės pramonės įmonės;

27.2. didelės pramonės įmonės, jeigu energijos vartojimo auditas atliekamas papildomai su energijos vartojimo auditu, privalomu pagal Direktyvą 2012/27/ES.

28. Pagal priemonę Nr. 04.2.1-LVPA-K-804 „Auditas pramonei LT“ atlikta 18 energijos vartojimo auditų pramonės įmonėse.

PENKTASIS SKIRSNIS SUSITARIMAI SU ENERGIJOS TIEKĖJAIS DĖL VARTOTOJŲ ŠVIETIMO IR KONSULTAVIMO

29. Efektyvumo įstatymas reguliuoja susitarimus su energijos tiekėjais dėl vartotojų švietimo ir konsultavimo. Pagal šį įstatymą energijos tiekėjai įpareigoti sudaryti su Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (toliau – Energetikos ministerija) viešai skelbiamus susitarimus dėl vartotojų švietimo ir konsultavimo.

30. Susitarimuose dėl vartotojų švietimo ir konsultavimo turi būti:

30.1. nustatomos vartotojų švietimo ir konsultavimo apimtys ir konsultavimo grafikas;

30.2. ataskaitų apie vartotojų švietimo ir konsultavimo apimtį teikimo tvarka (ataskaitos forma, pateikimo laikotarpiai);

30.3. informacija apie vartotojų švietimo ir konsultavimo priemones;

30.4. susitarimo galiojimo laikotarpis ir jo pratęsimo tvarka.

31. Energijos tiekėjai užtikrins susitarimuose nustatytą vartotojų švietimo ir konsultavimo apimčių ir priemonių įgyvendinimą patys ar per kitus asmenis. Naujai įsteigti energijos tiekėjai privalo per 6 mėnesius nuo jų įsteigimo dienos sudaryti su Energetikos ministerija viešai skelbiamus susitarimus dėl vartotojų švietimo ir konsultavimo.

32. Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos turi teisę energijos tiekėjams skirti šias sankcijas:

32.1. už ataskaitos nepateikimą susitarime dėl vartotojų švietimo ir konsultavimo nustatyta tvarka – įspėjimą;

32.2. už atsisakymą sudaryti su Energetikos ministerija susitarimą dėl vartotojų švietimo ir konsultavimo arba šiuo susitarimu nustatytą reikalavimų ar sąlygų nesilaikymą – baudą iki 3 procentų nuo bendrųjų metinių pajamų.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS

SUSITARIMAI SU ENERGETIKOS ĮMONĖMIS DĖL ENERGIJOS SUTAUPYMO

33. Efektyvumo įstatymas teisiškai reguliuoja susitarimus dėl energijos sutaupymo. Pagal šį įstatymą elektros ir dujų perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriai, kuriuose valstybei tiesiogiai ar per jos kontroliuojamas įmones priklauso ne mažiau kaip 1/2 balsų bendrovės visuotiniame akcininkų susirinkime suteikiančių akcijų (toliau – valstybės valdomi operatoriai) įpareigoti sudaryti su Energetikos ministerija viešai skelbiamus susitarimus dėl energijos sutaupymo. Kitos energetikos įmonės taip pat gali sudaryti su Energetikos ministerija susitarimus dėl energijos sutaupymo.

34. Sutaupytos energijos kiekiai energetikos įmonėms nustatomi proporcingai pagal ankstesniais metais kiekvienos įmonės vartotojams patiektą galutinės energijos kiekį.

35. Susitarimuose dėl energijos sutaupymo nurodoma:

35.1. energetikos įmonei privalomas sutaupyti energijos ir (arba) šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis ir šio kiekio sutaupymo grafikas;

35.2. ataskaitų apie sutaupytos energijos kiekius pateikimo tvarka (ataskaitos forma, pateikimo laikotarpiai);

35.3. informacija apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, užtikrinančias privalomus sutaupyti energijos kiekius;

35.4. investicijų į energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones finansiniai rodikliai ir jų apskaičiavimo metodai;

35.5. susitarimo galiojimo laikotarpis ir jo pratęsimo tvarka.

36. Energetikos įmonės privalo sutaupyti susitarimuose dėl energijos sutaupymo nustatytus energijos kiekius (pačios arba per kitus asmenis), diegdamos ekonomiškai pagrįstas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones galutinės energijos vartotojų objektuose (patalpose, įrenginiuose, transporto objektuose ir pan.).

37. Energetikos įmonių investicijos, susijusios su susitarimuose nustatytų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių diegimu galutinės energijos vartotojų objektuose nėra pripažįstamos pagrįstomis valstybės reguliuojamoms kainoms peržiūrėti. Apskaitą, susijusią su energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių diegimu, energetikos įmonės privalo tvarkyti atskirai nuo reguliuojamos veiklos apskaitos.

38. Šioms nuostatomis įgyvendinti gali būti steigiamas valstybės pinigų fondas Lietuvos Respublikos valstybės išdo įstatymo nustatyta tvarka.

39. Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos turi teisę energetikos įmonėms skirti šias sankcijas:

39.1. už ataskaitos nepateikimą susitarime dėl energijos sutaupymo nustatyta tvarka – įspėjimą;

39.2. už atsisakymą sudaryti su Energetikos ministerija susitarimą dėl energijos sutaupymo arba šiuo susitarimu nustatytų reikalavimų ar sąlygų nesilaikymą – baudą iki 5 procentų nuo bendrųjų metinių pajamų.

40. Energetikos įmonių sutaupyto energijos (energijos išteklių ir energijos) kiekio, įgyvendinus energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, apskaičiavimo ir tikrinimo tvarką reglamentuoja Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupytos energijos apskaičiavimo ir priežiūros tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2016 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. 1-320 „Dėl Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupytos energijos apskaičiavimo ir priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“.

41. Vertinant efektyvumo politikos priemonių sutaupyta energiją atsižvelgiama į kiekvieno energijos tiekėjo, kuris turi sudaręs susitarimą su Lietuvos Respublikos energetikos ministerija dėl energijos sutaupymo, įgaliosios institucijos ar įgyvendinančiosios valdžios institucijos prisiimtą atsakomybę sutaupyti tam tikrą energijos kiekį.

42. 2016 metų liepos mėnesį Elektros tiekimo ir skirstymo bei gamtinių dujų skirstymo bendrovė AB „Energijos skirstymo operatorius“ (toliau – ESO) pradėjo įgyvendinti išmaniųjų elektros energijos skaitiklių diegimo bandomąjį projektą „Išmanioji apskaita“ kartu su Lietuvos ir užsienio bendrovių konsorciumu, laimėjusiu tarptautinį viešąjį pirkimo konkursą. Pagal pasirašytą sutartį jungtinės veiklos pagrindu veikiantys rangovai išmaniuosius elektros energijos skaitiklius įrengė 3 tūkst. ESO klientų. Įgyvendindama bandomąjį projektą ESO siekė iširti išmaniųjų skaitiklių efektyvumą ir jų naudą gyventojams. Išmanieji skaitikliai įrengti Vilniuje, Šiauliuose, Alytuje, Šilutės, Trakų, Varėnos ir Vilniaus rajonuose. Bandomajam etapui klientai atrinkti atsižvelgus į vidutinį elektros suvartojimą, butų kiekį name ir infrastruktūrą. Pasibaigus bandomajam projektui, kuris atliktas gavus įpareigojimą iš Europos Komisijos, ESO sprendžia, ar imtis diegti išmaniuosius skaitiklius visiems savo klientams.

43. Naująją elektros apskaitų automatizavimo paslaugą ESO pradėjo oficialiai teikti sulaukusi didelio susidomėjimo minėtu bandomuoju „Išmaniosios apskaitos“ projektu. 2016 m. gruodžio mėnesį 187 išmanieji elektros skaitikliai įrengti bendradarbiaujant su nekilnojamojo turto plėtotojais „Eika“ (projektas „EIKA namai Pilaitėje“) ir „Merko“ (daugiabučio projektas „Krokvos 73“). Naująją ESO paslauga domisi ir kitos nekilnojamojo turto bendrovės, be to, ji aktuali daugiabučių bendrijoms, būstų administratoriams, ryšių operatoriams ir kitiems verslams, kurie turi daug apskaitos taškų ir nori automatizuoti duomenų surinkimą.

44. Nuo 2017 m. šią paslaugą gali įsigyti ir pavieniai gyventojai bei įmonės.

45. Šilumos tiekimo įmonės šilumos vartotojus informuoja apie šiluminės energijos suvartojimo mažinimo galimybes, išlaidų šildymui mažinimo galimybes, naudingus patarimus vartotojams, kaip taupyti energiją.

SEPTINTASIS SKIRSNIS KATILŲ KEITIMAS NAMŲ ŪKIUOSE

46. Lietuvos Respublikos energetikos ministerija planuoja įgyvendinti 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4 prioriteto 4.3.2 uždavinio įgyvendinimo priemonę Nr. 04.3.2-LVPA-V-111 „Katilų keitimas namų ūkiuose“.

47. Priemonės paskirtis – neefektyviai biomasę naudojančių individualių katilų keitimas į efektyvesnes technologijas (individualius katilus, šilumos siurblius, saulės kolektorius ir kitas energinio efektyvumo priemones), naudojančias atsinaujinančių išteklių energiją šilumos gamybai, namų ūkiuose, kurie nėra prijungti prie centralizuotai tiekiamos šilumos sistemos.

48. Priemonės informacija ir jos įgyvendinimo sąlygos numatyti 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioriteto įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2014 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. 1-298 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioriteto įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo plano ir 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos nacionalinių stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašo patvirtinimo“ (toliau – 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioriteto įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo planas), bei energetikos ministro įsakymu patvirtintame projektų finansavimo sąlygų apraše.

49. Priemonę vykdo Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūra.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-273](#), 2018-10-08, paskelbta TAR 2018-10-09, i. k. 2018-15967

50. Įgyvendinant priemonę, neefektyviai biomasę naudojančios individualūs katilai bus pakeisti į efektyvesnes technologijas, naudojančias atsinaujinančių išteklių energiją šilumos gamybai. Neefektyviai biomasę naudojančių katilų namų ūkiams, kurie nėra prijungti prie centralizuotai tiekiamos šilumos sistemos, bus kompensuojama dalis naujos įrangos vertės arba dalis prijungimo prie centralizuotai tiekiamos šilumos sistemos išlaidų. Finansavimas bus skirtas mažiausiai 4 200 namų ūkių.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-273](#), 2018-10-08, paskelbta TAR 2018-10-09, i. k. 2018-15967

51. Įgyvendinus plane numatytas priemones, bus pasiektas pagrindinis tikslas – iki 2023 m. namų ūkiuose bus pakeista mažiausiai 4 200 neefektyvių biokuro katilų į efektyvesnes technologijas, naudojančias atsinaujinančių išteklių energiją, kurios leis kasmet sutaupyti mažiausiai 97,7 GWh energijos arba 50 400 kietmetrių medienos bei sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį mažiausiai 1 304 t CO₂ ekvivalentu. Skaičiuojant suminiu metodu iki 2020 metų bus sutaupyta apie 195,4 GWh energijos ir sumažintas išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis mažiausiai 2 608 t CO₂ ekvivalentu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-273](#), 2018-10-08, paskelbta TAR 2018-10-09, i. k. 2018-15967

AŠTUNTASIS SKIRSNIS

MAŽOS GALIOS ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGIJĄ NAUDOJANČIŲ TECHNOLOGIJŲ, SKIRTŲ ELEKTROS ENERGIJOS GAMYBAI NAMŲ ŪKIŲ REIKMĖMS, ĮRENGIMAS

52. Priemonės paskirtis – mažos galios atsinaujinančių išteklių energiją naudojančių technologijų, skirtų elektros energijos gamybai namų ūkių reikmėms, įrengimas.

53. Įgyvendinant priemonę bus kompensuojama dalis namų ūkių išlaidų, patirtų įrengiant mažos iki 10 kW galios atsinaujinančių išteklių energiją naudojančias technologijas, skirtas elektros energijos gamybai namų ūkių reikmėms.

54. Priemonę vykdo Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūra.

55. Įgyvendinus priemonę, bus pasiektas pagrindinis tikslas – iki 2023 m. namų ūkiuose papildomai bus įrengta mažiausiai 75 MW mažos iki 10 kW galios energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginių, skirtų elektros energijos gamybai namų ūkių reikmėms, taip kasmet sumažinant mažiausiai 18 GWh pirminės elektros energijos poreikį nacionaliniu mastu ir sumažinant išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį mažiausiai 10 800 t CO₂ ekvivalentu. Skaičiuojant suminiu metodu iki 2020 metų bus sutaupyta apie 20 GWh elektros energijos ir sumažintas išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis mažiausiai 12 000 t CO₂ ekvivalentu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-237](#), 2019-08-20, paskelbta TAR 2019-08-26, i. k. 2019-13463

Papildyta skirsniu:

Nr. [1-273](#), 2018-10-08, paskelbta TAR 2018-10-09, i. k. 2018-15967

IV SKYRIUS

TAIKOMOS MATAVIMO IR (ARBA) APSKAIČIAVIMO METODIKOS

56. Energijos sutaupymai yra vertinami vadovaujantis šiais dokumentais ir metodais:

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [1-273](#), 2018-10-08, paskelbta TAR 2018-10-09, i. k. 2018-15967

56.1. Energijos išteklių ir energijos efektyvaus vartojimo stebėsenos tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. kovo 30 d. nutarimu Nr. 332 „Dėl Energijos išteklių ir energijos efektyvaus vartojimo stebėsenos tvarkos aprašo patvirtinimo“. Energijos išteklių ir energijos efektyvaus vartojimo stebėseną (toliau – Stebėseną) apima pastatuose, įrenginiuose, technologiniuose procesuose ir transporto priemonėse įdiegtų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių vertinimą, rezultatų apibendrinimą ir prognozavimą;

56.2. Asmenys, gaunantys iš valstybės institucijų finansinę paramą efektyvumo politikos priemonėms įgyvendinti ir neturintys susitarimų su Energetikos ministerija ar įsipareigojimų dėl

energijos taupymo, kasmet efektyvumo politikos priemonės įgyvendinančiai valstybės institucijai teikia duomenis apie įgyvendinamas efektyvumo priemones;

56.3. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupyta energijos apskaičiavimo ir priežiūros tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2016 m. gruodžio 5 d. nutarimu Nr. 1-320 „Dėl Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupyta energijos apskaičiavimo ir priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Skaičiavimo tvarkos aprašas). Skaičiavimo tvarkos aprašas nustato sutaupyto energijos išteklių ir energijos kiekio, įgyvendinus energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, apskaičiavimo ir tikrinimo tvarką.

57. Stebėsenos rezultatai naudojami nacionaliniams energijos vartojimo efektyvumo didinimo planams, įvairioms ataskaitoms ir kitai su energijos vartojimo efektyvumu susijusiai informacijai parengti.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [1-273](#), 2018-10-08, paskelbta TAR 2018-10-09, i. k. 2018-15967

58. Vertinant sutaupyta energiją, pasiektą taikant efektyvumo politikos priemones, kurių poveikis yra galutinės energijos suvartojimo mažinimas, taikomi šie metodai:

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [1-273](#), 2018-10-08, paskelbta TAR 2018-10-09, i. k. 2018-15967

58.1. energijai taikomų pridėtinės vertės mokesčio ar akcizo įtaka energijos suvartojimo sumažėjimui yra nustatoma:

58.1.1. remiantis naujausiais ir oficialiais duomenimis apie paklausos elastingumą, kita turima informacija arba remiantis kitų Europos Sąjungos valstybių narių atliktų tyrimų ir (ar) studijų duomenimis;

58.1.2. atsižvelgiant į energijos kiekį, kuris yra sutaupyta taikant energijai pridėtinės vertės mokestį ar akcizą, viršijantį Europos Sąjungoje taikomus minimalius apmokestinimo lygius.

58.2. Papildomoms efektyvumo politikos priemonėms, įskaitant fiskalines politikos priemones, sutaupyta energija skaičiuojama atskirai.

59. Įgyvendinant energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones sutaupyta energija vertinama:

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [1-273](#), 2018-10-08, paskelbta TAR 2018-10-09, i. k. 2018-15967

59.1. matuojant, kai įdiegus efektyvumo priemones ar efektyvumo priemonių rinkinį sutaupyta energija nustatoma užfiksavus faktinį energijos suvartojimo sumažėjimą, tinkamai atsižvelgiant į tokius veiksnius kaip pasinaudojimas finansine parama, pasikeitęs ploto naudojimas ir klimatinės sąlygos, kurie gali turėti įtakos energijos suvartojimui;

59.2. teoriškai apskaičiuojant sutaupyta energiją, kai atliekamas įrenginių techninių parametru teorinis vertinimas. Toks metodas gali būti taikomas tik tada, kai sunku arba neproporcingai brangu nustatyti patikimus konkretaus įrenginio matavimo duomenis, arba, kai vadovaudamiesi nustatytomis metodikomis ir kriterijais, tai atlieka kvalifikuoti ekspertai, kurie yra nepriklausomi nuo efektyvumo priemones įgyvendinančių šalių;

59.3. teoriškai apskaičiuojant sutaupyta energiją, atsižvelgiant į nepriklausomai stebėto ankstesnio energijos vartojimo efektyvumo padidėjimo panašiuose įrenginiuose rezultatus.

60. Susitarimų dėl vartotojų švietimo ir konsultavimo poveikis energijos vartojimo sumažėjimui vertinamas:

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [1-273](#), 2018-10-08, paskelbta TAR 2018-10-09, i. k. 2018-15967

60.1. atsižvelgiant į apklausų rezultatus, kai nustatoma vartotojų reakcija į patarimus, informavimo kampanijas, energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo etiketes, sertifikavimo sistemas ar pažangiųjų apskaitos prietaisų naudojimą. Šis metodas gali būti taikomas tik

skaičiuojant dėl pasikeitusio vartotojų elgesio sutaupyta energiją. Jo negalima taikyti skaičiuojant sutaupyta energiją įdiegus energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones;

60.2. atsižvelgiant į dalyvaujančiosios šalies taikytas vartotojų informavimo priemones, kurios gali apimti informacijos galutiniams vartotojams apie efektyvumo priemonių naudą skelbimą internete, spaudoje, kitose platinamose publikacijose, energijos taupymo viešinimo renginių organizavimą, patarimus telefonu ar vietoje, mokymus kaip eksploatuoti šildymo ar vėsinimo sistemas, pranešimus apie metines energijos sąnaudas ir kitas priemones, bet neapsiriboti jomis.

61. Kitų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupytos energijos kiekiai gali būti įvertinami naudojant matavimais pagrįstus duomenis:

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [1-273](#), 2018-10-08, paskelbta TAR 2018-10-09, i. k. 2018-15967

61.1. tiesiogiai matuojant energijos suvartojimą objekte, kuriame buvo įgyvendinta priemonė (konkretaus technologinio įrenginio, proceso, pastato šildymo sistemos, apšvietimo prietaisų ir pan.);

61.2. suvartotos energijos atitinkamo laikotarpio sąskaitų, kurias pateikia energetikos įmonės iki įgyvendinant priemonę ir ją įgyvendinus, duomenis;

61.3. energetikos įmonių energijos pardavimo duomenis, sukauptus prieš įgyvendinant priemonę ir ją įgyvendinus;

61.4. įrangos ir prietaisų pardavimo duomenis;

61.5. taikomųjų mokslinių tyrimų ir apklausų duomenis.

62. Sutaupyta energijos kiekis skaičiuojamas atskiroms energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemonėms metodu „nuo atskiro prie bendro“. Šiuo atveju naudojant metodą „nuo atskiro prie bendro“ vertinamas sutaupyta energijos kiekis dėl kiekvienos atskirai įgyvendintos energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės, sumuojant jomis pasiektus energijos sutaupymus.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [1-273](#), 2018-10-08, paskelbta TAR 2018-10-09, i. k. 2018-15967

63. Bendras metinis nacionalinis sutaupyta energijos kiekis skaičiuojamas sumuojant atskirų energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemonių sutaupymus.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [1-273](#), 2018-10-08, paskelbta TAR 2018-10-09, i. k. 2018-15967

V SKYRIUS

PAŽANGA, SUSIJUSI SU DIDELIO NAUDINGUMO KOGENERACIJOS PLĖTRA

64. Nacionalinės šilumos ūkio plėtros 2014–2021 metų programos tikslo mažinti šilumos energijos kainas ir aplinkos taršą, šilumos energijai gaminti naudojamo kuro balanse teikiant pirmenybę atsinaujinantiems ir (ar) vietiniams energijos ištekliams vienas iš uždavinių – siekiant didinti vietinės konkurencingos elektros energijos gamybos apimtį, skatinti didelio naudingumo kogeneraciją. Viena iš nustatytų minėto uždavinio įgyvendinimo priemonių – statant naujus kogeneracinius pajėgumus, užtikrinti, kad kitų miestų (išskyrus Vilnių ir Kauną) centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje papildomai būtų įrengta 43 MW elektrinės galios biokuro ir (ar) biodujų kogeneracinių įrenginių.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [1-273](#), 2018-10-08, paskelbta TAR 2018-10-09, i. k. 2018-15967

65. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioriteto įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo plane numatyta 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4 prioriteto „Energinis efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ įgyvendinimo priemonė Nr. 04.1.1-LVPA-K-110 „Nedidelės galios biokuro kogeneracijos skatinimas“. Ši priemonė skirta užtikrinti efektyvesnę energijos gamybą bei paskatinti didesnę atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą šilumos ūkio

sektoriuje, centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje numatoma įrengti nedidelės galios biokuro kogeneracines elektrines. Šios priemonės įgyvendinimui skiriamos ES struktūrinių fondų lėšos – iki 12,0 mln. eurų – naujų didelio efektyvumo biokuro kogeneracijos įrenginių (iki 5 MW elektrinės galios, visas nominalus šiluminis našumas ne didesnis nei 20 MW) įrengimas centralizuoto šilumos tiekimo sistemose (išskyrus Vilniuje ir Kaune).

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [1-273](#), 2018-10-08, paskelbta TAR 2018-10-09, i. k. 2018-15967

66. 2017 m. sausio 17 d. buvo paskelbtas kvietimas teikti paraiškas pagal minėtą priemonę Nr. 04.1.1-LVPA-K-110 „Nedidelės galios biokuro kogeneracijos skatinimas“. Paraiškos pateikimo terminas baigėsi 2017 m. kovo 17 d., iš viso gautos trys paraiškos, atliekamos tolimesnės procedūros.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [1-273](#), 2018-10-08, paskelbta TAR 2018-10-09, i. k. 2018-15967

VI SKYRIUS ENERGIJOS VARTOJIMO AUDITAS IR ENERGIJOS NAUDOJIMO VADYBOS SISTEMOS

67. Energijos vartojimo audito atlikimą reglamentuoja Energijos vartojimo pastatuose, įrenginiuose ir technologiniams procesams audito atlikimo tvarkos ir sąlygų ir energijos vartojimo pastatuose, įrenginiuose ir technologiniams procesams auditą atliekančių specialistų rengimo ir atestavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. rugpjūčio 2 d. įsakymu Nr. 1-148 „Dėl Energijos vartojimo pastatuose, įrenginiuose ir technologiniams procesams audito atlikimo tvarkos ir sąlygų ir energijos vartojimo pastatuose, įrenginiuose ir technologiniams procesams auditą atliekančių specialistų rengimo ir atestavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [1-273](#), 2018-10-08, paskelbta TAR 2018-10-09, i. k. 2018-15967

68. Energijos vartojimo audito atlikimą viešojo naudojimo paskirties pastatuose reglamentuoja Išsamiojo energijos, energijos išteklių ir šalto vandens vartojimo audito atlikimo viešojo naudojimo paskirties pastatuose metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2008 m. balandžio 29 d. įsakymu Nr. 4-184 „Dėl Išsamiojo energijos, energijos išteklių ir šalto vandens vartojimo audito atlikimo viešojo naudojimo paskirties pastatuose metodikos patvirtinimo“.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [1-273](#), 2018-10-08, paskelbta TAR 2018-10-09, i. k. 2018-15967

69. Energijos vartojimo audito atlikimą technologiniuose procesuose ir įrenginiuose reglamentuoja Energijos, energijos išteklių ir vandens vartojimo audito atlikimo technologiniuose procesuose ir įrenginiuose metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. gegužės 10 d. įsakymu Nr. 1-141 „Dėl Energijos, energijos išteklių ir vandens vartojimo audito atlikimo technologiniuose procesuose ir įrenginiuose metodikos patvirtinimo“.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [1-273](#), 2018-10-08, paskelbta TAR 2018-10-09, i. k. 2018-15967

70. Efektyvumo įstatymo 11 straipsnio nuostatos įpareigoja įmones, kurios nėra smulkiojo ir vidutinio verslo subjektai, pirmą kartą energijos vartojimo audito ataskaitą pateikti ne vėliau kaip 2017 m. liepos 1 d., o vėliau – ne rečiau kaip kas 4 metai po anksčiau atlikto energijos vartojimo audito. Energijos vartojimo audito ataskaita gali būti pateikiama kaip atlikto platesnės apimties aplinkosauginio audito, jeigu jis atliekamas pirmiau, dalis.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [1-273](#), 2018-10-08, paskelbta TAR 2018-10-09, i. k. 2018-15967

71. Naujai įsteigtos įmonės, kurios nėra smulkiojo ir vidutinio verslo subjektai energijos vartojimo audito ataskaitą privalo pateikti ne vėliau kaip per 2 metus nuo įmonės įsteigimo dienos.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [1-273](#), 2018-10-08, paskelbta TAR 2018-10-09, i. k. 2018-15967

72. Įmonėms, kurios nėra smulkiojo ir vidutinio verslo subjektai ir kurios įgyvendino nepriklausomos organizacijos pagal atitinkamus Europos Sąjungos ir tarptautinius standartus sertifikuotą energijos vartojimo arba aplinkos vadybos sistemą, atskiros energijos vartojimo audito ataskaitos neteikia, jeigu jų turima vadybos sistema apima energijos vartojimo auditą.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [1-273](#), 2018-10-08, paskelbta TAR 2018-10-09, i. k. 2018-15967

73. Detalesnę energijos vartojimo audito atlikimo ir priežiūros tvarką nustato Įmonių, kurios nėra smulkiojo ir vidutinio verslo subjektai, energijos vartojimo audito atlikimo ir ataskaitų teikimo priežiūros tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2017 m. vasario 22 d. įsakymu Nr. 1-46 „Dėl Įmonių, kurios nėra smulkiojo ir vidutinio verslo subjektai, energijos vartojimo audito atlikimo ir ataskaitų teikimo priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Didelių įmonių audito aprašas).

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [1-273](#), 2018-10-08, paskelbta TAR 2018-10-09, i. k. 2018-15967

74. Didelių įmonių audito aprašas yra taikomas Lietuvos Respublikoje registruotoms ir jos teritorijoje ūkinę veiklą vykdančioms įmonėms, kurios pagal Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo 3 straipsnio 1–3 dalyse nustatytas sąlygas nepriskiriamos labai mažoms, mažoms ar vidutinėms įmonėms (toliau – Didelės įmonės), atliekančioms energijos vartojimo auditą joms nuosavybės teise priklausančiuose pastatuose, įrenginiuose, technologiniuose procesuose, geležinkelių bei sausumos kelių transporto priemonėse, neatsiejamuose nuo įmonės vykdomos ūkinės veiklos ir būtinų šiai veiklai vykdyti.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [1-273](#), 2018-10-08, paskelbta TAR 2018-10-09, i. k. 2018-15967

75. Energijos vartojimo audito metu turi būti analizuojama ne mažiau kaip 80 proc. visų Didelei įmonei nuosavybės teise priklausančių pastatų, įrenginių, technologinių procesų ir transporto priemonių, neatsiejamų nuo įmonės veiklos bei būtinų šiai veiklai vykdyti, energijos sąnaudų, jei jos yra pakankamos energijos vartojimo efektyvumo rodikliams įvertinti ir sudaro galimybes patikimai nustatyti energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [1-273](#), 2018-10-08, paskelbta TAR 2018-10-09, i. k. 2018-15967

76. Nustatant galutinio vartojimo įrenginių technines charakteristikas ir vertinant technologinių parametrų energetines charakteristikas atliekami matavimai, jei be jų neįmanoma nustatyti energijos, energijos išteklių ir vandens nuostolių, kurie reikalingi išvadoms apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupymą pateikti.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [1-273](#), 2018-10-08, paskelbta TAR 2018-10-09, i. k. 2018-15967

77. Audito sistemą prižiūri ir administruoja Energetikos ministerijos paskirtoji institucija.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [1-273](#), 2018-10-08, paskelbta TAR 2018-10-09, i. k. 2018-15967

78. Energijos vartojimo audito rezultatai per praėjusius trejus metus:

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [1-273](#), 2018-10-08, paskelbta TAR 2018-10-09, i. k. 2018-15967

78.1. Bendras (2014–2016) atliktų energijos vartojimo auditų skaičius yra 287;

78.2. 2016 metais veikė 380 įmonės, kuriose dirbo 250 ir daugiau darbuotojų ar metinės pajamos viršijo 50 mln. eurų ir įmonės balanse nurodyto turto vertė viršijo 43 mln. eurų.

VII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

79. Pasikeitus Veiksmų plane minimiems teisės aktams, įvertinus pakeitimus Veiksmų planas taip pat gali būti keičiamas.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [1-273](#), 2018-10-08, paskelbta TAR 2018-10-09, i. k. 2018-15967

Energijos vartojimo efektyvumo didinimo
2017-2019 veiksų plano
priedas

KURO DEGIMO ŠILUMOS VERTĖS

Į nacionalinį energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiksų planą įtraukiami rekomenduojami kuro šilumingumo perskaičiavimo koeficientai.

Rekomenduojamų kuro šilumingumo perskaičiavimo koeficientų¹ sąrašas

Kuro rūšis	Apatinė kuro degimo šiluma		
	kJ	kgne	kWh
1 kg kokso	28 500	0,676	7,917
1 kg akmens anglių	17 200–30 700	0,411–0,733	4,778–8,528
1 kg rusvųjų anglių briketų	20 000	0,478	5,556
1 kg juodojo lignito	10 500–21 000	0,251–0,502	2,917–5,833
1 kg rusvųjų anglių	5 600–10 500	0,134–0,251	1,556–2,917
1 kg skalūnų alyvos	8 000–9 000	0,191–0,215	2,222–2,500
1 kg durpių	7 800–13 800	0,186–0,330	2,167–3,833
1 kg durpių briketų	16 000–16 800	0,382–0,401	4,444–4,667
1 kg sunkiojo dyzelinio kuro (mazuto)	40 000	0,955	11,111
1 kg dyzelinio krosnių kuro	42 300	1,010	11,750
1 kg automobilinio benzino (benzino)	44 000	1,051	12,222
1 kg parafino	40 000	0,955	11,111
1 kg suskystintų naftos dujų	46 000	1,099	12,778
1 kg gamtinių dujų (93 procentai metano)	47 200	1,126	13,10
1 kg suskystintų gamtinių dujų	45 190	1,079	12,553
1 kg malkų (25 procentai drėgnumo)	13 800	0,330	3,833
1 kg pjuvenų granulių / medienos briketų	16 800	0,401	4,667
1 kg atliekų	7 400–10 700	0,177–0,256	2,056–2,972
1 MJ gautos šilumos	1 000	0,024	0,278
1 kWh elektros	3 600	0,086	1 ²

¹ Galima naudoti Lietuvos statistikos departamento skirtingų rūšių kurui taikomus šilumingumo (kaloringumo) ekvivalentus.

² Taikytina, jeigu sutaupyta energijos kiekis, apskaičiuojamas kaip pirminė energija, taikant metodą „nuo atskiro prie bendro“, pagrįstą galutinės energijos suvartojimu. Sutaupyta elektros energijos kiekiui, išreikštam kWh, apskaičiuoti taikomas koeficientas yra 2,5.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Įsakymas

Nr. 1-273, 2018-10-08, paskelbta TAR 2018-10-09, i. k. 2018-15967

Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2017 m. liepos 7 d. įsakymo Nr. 1-181 „Dėl Energijos vartojimo efektyvumo didinimo 2017–2019 metų veiksų plano patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Įsakymas

Nr. [1-237](#), 2019-08-20, paskelbta TAR 2019-08-26, i. k. 2019-13463

Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2017 m. liepos 7 d. įsakymo Nr. 1-181 „Dėl Energijos vartojimo efektyvumo didinimo 2017-2019 metų veiksmų plano patvirtinimo“ pakeitimo